

Protokoll fra møte i regionutvalg (RU) Innlandet 15.11.22

Scandic Hotell, Lillehammer fra kl 10.00 til 15.00

Antall frammøtte: 64

Fra konsernstyret deltar styremedlem Hans Amund Bråstad

Referenter: Marianne Myki og Eli Berven

Sakliste:

1. Konstituering av møte v/ Bjørn Magnus Tordhol

- Opprop og godkjenning av innkalling og saksliste
21.09 forhåndsvarsel og utsendt 10.10. Godkjent
- Valg av 2 til å skrive under protokollen
Elin Østeberg og Jon Gunnar Karterud valg

2. Økonomi, drift og markedsorientering

- Hans Amund Braastad fra styret Informerte om status for bedriften.
  - i. Strømkostnader økte fra 151 mil. i 2021 og ca. 462 mil. for 2022
  - ii. -400 mil. 2 tertial i forhold til fjoråret for konsernet
  - iii. Døtrene går med 8 mil. i pluss.
  - iv. Gilde øker markedsandeler i dagligvare kjedene, men markedet faller.
  - v. Eggsalget går tilbake, Kjedene satser på EMV
  - vi. Vurderer stenging av anlegg og Industriprosjektet forsetter utredninger
  - vii. Nye strategiplaner for Gilde og Prior
  - viii. Markedsbilde:

Debatt og spørsmål som kom opp

Alm: spurte om hvordan dagligvaremarkedet er nå i forhold til før?

Gjør: spurte om vi var forberedt på nytt angrep

Har reserveløsning og alt skal opp i skya for å øke sikkerheten.

Hårlien: Informerte om at Noridane er import og eksportselskap for **hele** markedet, ikke bare Nortura

Røhnebæk: Industriprosjektet, lønner det seg å investere nå disse tider

Det vurderes i hvert enkelte i tilfeller.

Engbretsgård: Rart vi møtes her i dag pga. økonomien i Nortura.

Hotell og mat var bestilt og vi ville få kostnader uansett.

Tørud: Blir purker og råner kjørt til Tønsberg for avliving og kjørt tilbake til Hamar.

Har vært innkjøringsproblemer med store dyr, er under utbedring.

Wårum: Må ikke legge ned slakteriet på Gol, da kommer vi til å miste mye produsenter.

Braastad tar det med seg videre. Ligger til slutt i industriplanen.

Alm: Spurte om hvor store investeringer på Hærland mener dere er forsvarlig for økonomien i Nortura? Beredskapshensyn for kylling hvor noen timers stans kan få alvorlige konsekvenser.

Ny fabrikk sjef søkes etter på Hærland for å få til bedre drift.

Grini: Støtter Alm i bekymringene rundt Hærland og kvaliteten på produktene + lav hastighet. Mye Slakteskader. 35 mil holder ikke.

Røhnebæk: Dårlig følelse for Hærland, ønsker en rapport/oversikt på hva som skjer.

Alm: Informasjon er ikke god nok ut til eierne. Urovekkende at vi ikke får informasjon om mer enn at det blir investeringer på 35 mil. Slakteskadene belastes slakteriet, men det rammer også produsentene.

Økseter: Rystet over at vi ikke slakter store foreldredyr av gris, gjelder det også rugeegg hønene.

Rugeegg hønene er planlagt slaktes på Gårdsand.

Nymoen: Energikostnader, handles dette i Spot-markedet. Har det vært vurdert å binde prisen?

Det er under stadig vurderinger. Ingen vil binde etter nyttår. Drivstoff har også økt.

Frøislie: Kasting av mat er akseptabelt.

Beslutningene har vært innom styret flere ganger.

Alm: Blir omsetningsavgiften jevnt fordelt for både Samvirke og KLF

Ja det gjør det.

Gjør: Hva har Nortura gjort for eggprodusentene? Er skuffet på eggprodusentenes vegne. Økonomien til både produsenter og Nortura er ikke sprekt. Er bekymret.

Østberg: Det lå et forslag på at nyetablerer på rugeegg skal få en lavere pris enn de etablerte, har ikke hørt noe så lurte på hvor det stopper? Omsetningsrådet?

Forsalg et omsetningsavgifta skulle være høyere, men ikke lavere pris.

Problemet er at vi ikke har noen lovlig tiltak mot dette i dag.

Markedsregulering på egg, har noen verktøy, men ikke verktøy for å stoppe nyetableringene. Her må andre myndigheter inn + at vi har dobbel mottakspunkt.

Grini: Er det Bondelaget som sette kjepper i hula på dette? .

Bondelaget har ikke vær enig med det Nortura i det vi har kommet med. Må også innom Landbruks direktoratet.

Må ikke få etablert seg hvis det allerede er overproduksjon. Flere nye hus i Ringsaker.

Hålien: Mer transport ned til Tønsberg enn opp til Rudshøgda.

Holje: Grisekjøring og helsa til sjåførene, det er for tøft for og lange dager.

Noen sykmeldinger er registret

Frøislie: Sjåfører i andre næringer har fritak fra kjøre- og hviletider, ikke for dyrebilder.

Kan strekke noe, men innskjerpa i forhold til arbeidsmiljøloven
 Røhnebæk: Bekymret for forbruk av hvitt kjøtt økes i forhold til rødt. Sammenlignes med lakseoppdrett. Bør heve prisen på kylling. Import av proteiner til fôr til hvitt kjøtt.

3. Presentasjon av ungdomsrepresentant

- Wenche Rustad Wangen presenterte Ungdomsrepresentanten for Innlandet: Martin Selmer Paulseth

4. Eier initiativ

- Org. Leder informerte om et prosjekt som var lansert fra RU midt og skulle bidra til at kretsene skulle engasjere seg i nyteking. Prosjektet var opprinnelig kaldt Gründer konkurransen

5. Orientering fra faglaga

Iver Isum Fagutvalg egg: Overproduksjon av egg og særs ille i 2022

- Tiltak: Førtilsslakting, Billigsalg eller grisefôr.
- EMV øker til fordel for Prior
- Gjør: Dette er som å pisse i bukse, vi må gjøre noe med overproduksjonen. Trist at dette nå har vart i så mange år
- Røhnebæk: Bankene bør da være klar over hvor lite bærekraftig dette er. har Produsenter med «penger på bok» bygger. I-mek. selgere har også blitt informert. Hvorfor ikke 5 eller 7 års utkjøp som på gris? Isum er en av de 13 som er utkjøp på egg.
- Brandtzæg: Mener de må få løst utfordringa i løpet av neste år.
- Røhnebæk: Er det vurdert kvoter? Er ikke vurdert.
- Alm: Ingen kontroll på etablering. Omdisponering av eksiterende bygg til egg har vært en utfordringer. (Billig å sette inn innredning)

Stein Hålien Fagutvalg storfe:

Volum har gått opp og salget har gått ned.
 Økt mulighet for lager opp til 6000 tonn
 Importen burde vært stengt før i sommer.
 Direkteinnmelding bør over på avtale.

Wenche Rustad Wangen: Fagutvalg småfe

Økt avregningspris
 Innspill til jordbruksforhandlingene
 Beite, Investeringsstøtte, Avløser og svangerskap, Arealtilskudd, I
 Innslagspunkt 0-150 og økning fra dyr nr 151 og oppover.
 Tilleggsytelser Økt krav til Gorumet lam + 2 kg
 Dyrevelferd på småfe
 Fremtidsutsikter, hvor er småfenæringa i årene fremover.

Håkon Andreas Alm: Fagutvalg Kylling

Tid på produsentvilkår på pris

Balanse i markedet

Produksjon og utnyttelse, noen utvider, men høge bygge kostnader setter en stopper for stor utvidelse.

Noe lav kapasitet på Rugeegg.

Helsestatus og dyrevelferd. Frykter forskjellig smitte og Gumboro.

Hærland fabrikken (mistet daglig leder) Må levere resultater.

Olav Enger Olsen: Fagutvalg gris

Møtes innimellom + teamsmøte

Engrossalg ned på 3% på prognose.

PGE ønske 4,30 fikk 3,50 Blir ikke kostnadsdekning.

Engangspurker slutt i 2025.

Dyrevelferd

Holje: PGE opp 3,5, hvor mye kommer igjen til produsent på nyåret?

Ikke helt bestemt på grunn av slaktekostnadene og andre kostnader må beregnes først.

6. Orientering fra tilførsel

Marianne Myki orienterte om følgende fra de fire beinte:

- Markedsandeler i positiv utvikling for alle dyreslag i Innlandet
- Utfordringer med slakting av storfe- slaktet rundt 10.000 i Nortura og ca. 3200 mer i Innlandet. Det blir en del skyving på grunn av markedet og på grunn av flere slakt som da kommer rett etter telledato

Sterkt ønske om å få vekk telledato

- Når det gjelder sau/ Lam kom lamma inn seint, men veldig bra kvalitet på lamme sett i forhold til de andre slakteriene
- Livdyr
  - o Svært god tilgang på all livdyr på storfe og da spesielt fôringskalv
  - o Det kan være lønnsomt å kunne fôre opp kalven opp selv opp til over 200 kg innenfor visse soner

Øremerker- veldig viktig at dyra er merka og at det følger med egenerklæringsskjema hvis man mangler et merke.

Ved bytte av dyr må dette meldes inn før kl. 8 virkedagen før levering og da må dere ringe medlemssenteret.

Jarle Bekkevold: Os sier at det merkene skal være av god tilgang, men de tar godt betalt for erstatnings merkene. Sette krav.

Wårum- livdyr og tilbakemeldinger, flere som har ventet på føring dyr, for alt for sein tilbakemelding på at det er for dyr inn

Må følge opp bedre dette.

Karterud: 4 % lam slaktet kontra inseminert mindre. Det en nedgang i antall vinterfôra sauer i Nord Norge. Tror det kommer noe i mars på grunn av tilskuddet.

Opsand – vi har vel oversikt i forhold til bestilte øremerker. Tror det siste kommer i mars

Stein: har vi fått tilbake noen produsenter på småfe

Erlend: røde og grønne besetninger – var det penger ut av vinduet med dette. Har kostet oss en del mer på grunn av transport.

De som etterspør kalv, vil ikke ha fra grønne besetninger

Virker som det er visket litt ut i sanden med røde og grønne besetninger

Bjørnar Osgjelten Leder oppstrøm Hvitt kjøtt:

Det viktigste nå er problemene med fugleinfluensa i Rogaland

Viktig av Nortura produsentene har gode rutiner på dette. Det er mattilsynet som har ansvaret og det blir avlivet. Det blir innført soner rundt 3 til 10 km soner.

Dette blir det fulgt opp tett.

På produksjon utnytter vi husene ca. 100 % og vi er også i balanse på kalkun

Det med saktevoksene kyllingen- går til proff og stormarkedet

Er Ross betegnet som saktevoksene i Eu sammenheng. verken Ja eller Nei

Vi slakter ut på 35 dager i Norge. De ander går 13- 14 dager lenger enn.

Må være et kunne grunnlag for å selge.

Saktevoksene – hvem er det som etterspør? Meny og NorgesGruppen. Dagligvaren skal øke sitt behov

Grini – Utføringer med Hanene som var syke og måtte slakte disse ut. Ser ut til at dette ha rettet seg

Godt at dere legger litt på is de saktevoksene kylling – det må bære seg selv

Dialogen innad Nortura kan økes.

Hva skjer med gjødsla på de som er smittet og transport av denne over lange avstander? Gjødsla skal bli brent i Rogaland.

7. Dyrevelferd

- Wenche orienterte

Grini: Kommunikasjon er like viktig, vi er for dårlig til dette. Vi må slutte å la andre rakke oss ned.

Kylling min for min. Vi synes vi må kunne bruke det vi har for vi er gode nok ...

Vi har ingen ting i å frykte når det gjelder dyrevelferd.

Informasjon, Informasjon ...

Lage mer av filmsnutter på temaet til oss selv

8. Åpen post / kretsenes time

Røhnebæk: Bekymring for vridning av forbruket over fra rødt til hvitt kjøtt.

Vi må ikke slåss mot hverandre, men vi må opprettholde balansen mellom gras og kraftfôrkrevende produksjoner.

Braastad: Jobbes frem med bærekraftstrategi. Grasproduksjon er viktig ressurs for kjøttproduksjon i Norge. Forbrukeren kjøper det som er billig.

Tordhol: Nortura Nord har hatt foredrag om bærekraft. 14 fiskeburgere mot 1 hamburger?

Engebretsgård: Beitedyr = matberedskap. Om grensene stenges og ikke kan føre kylling og gris.

Nymoer: Klimakalkulatoren, store mangler for amme ku sin del. Ligninger er helt feil oppsatt. Redd for at det blir brukt i en annen sammenheng og misbrukt. Ingen kommer til å bruke den mer en EN gang. Ikke i nærheten av virkeligheten. Nortura må inn å ta eierskap til klimakalkulatoren slik at den blir mer korrekt. Får støtte fra flere, feil modeller blir brukt.

Braastad: Beitedyr kommer veldig dårlig ut. Internasjonale verdier som blir brukt. Vi er nødt til å ha dette i orden for vi mister kontrakter om vi ikke er med. Har noen personer som jobber for/med bærekraft i Nortura.

Berven: Vi eier talla, og kommer det riktig ut må vi endre formlene. Men, vi må begynne et sted.

Røhnebæk: Viktig er rapporteringsplikten, det andre er ovenfor kunder for eksempel skogen gjør at vi blir klimapositive. Skog kan ikke legges til og heller ikke gras og beiter???

Nymoer: «Klima utslippskalkulator» burde det heller ha hett!

Rugeeggproduksjon i Elverum må være mer bærekraftig enn å kjøre kraftfôr oppover til Trøndelag.

Produserer bare bygg og havre i Trøndelag?

Tordhol: GD i dag: Nyløkken sitt firma er tvangsoppløst, denne saken dreier seg om en feil / forsinket innrapportering av revisjon. Selskapet er i full drift.

Ønske om Åpen dag på Rondane produksjon skal vi få til i 2023

Røhnebæk: Mottak av livdyr, gir beskjed om å kjøpe kalv, men kommer ikke noe. Er et kaos ante ikke noe om hva som kom.

Livdyr: Raddum, Wårum, Røhnebæk syns det er mye rot, manglende papirer

Grimsrud: Ta kontakt med de som leverer til andre. Hvordan jobbes det med de vi har mistet, er det noen plan? Skyvetillegg 1 krone første uka og 2 kroner 2. uka.

Hålien: har tilfeller hvor konkurrent produsenter har ringt oss for få slaktet fordi de blir skyve hos sitt slakteri

Vistemyren: best betalt pris på høsten? Best betalt på våren.

Telledato, hva er argumentet for å beholde denne?

Ikke godt å si.

Vanskelige dokumentasjon dyr i besetninger gjennom hele året

Kaurstad: Klimakortet, tomme kyr, dratt over telledato.

Røhnebæk: Fikk ikke til i fjor. Ku-Kalv beitedyr tilskudd.

Frøslie: Telespor- bjellene fungerer dårlig, må restertes, vanskelig når den sitter i bjella på kua som er på skauen. KINA-produkt.

Alm: Slakting av Nisje Gourmethøns. Verpehøner. Økokylling, Hvor mye kan Gårdsand ta på seg av Nisje og investering hos Gårdsand? 40 besetninger med Gourmet på Elverum. 7.400 X

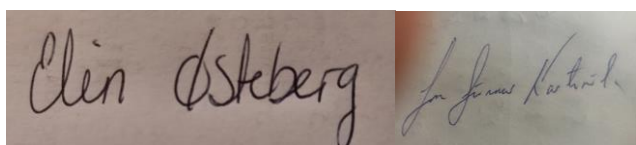
9. Orientering fra valgkomiteene RU og Sentralt

På valg Sentralt: Trine Hasvang Vaag Leder
Jan Erik Fløtre Nestleder
Merethe Sund
Bente Borgen
Tronn Flittie
Tone Steinsland

Skrindsrud orienterte at valgkomite arbeidet i Ru har startet og presenterte de som var på valg .

10. Kort orientering fra Org. Leder

- Planlegging og tilbakemelding på sted for kretsmøter
- Bli litt flinkere til tilbakemeldinger på innkallinger til møter
- Gi tilbakemelding når dere får mail fra valgkomiteer
- Kjøre godtgjøring – frist i morgen

Sign.
Elin Østeberg

Sign.
Jon Gunnar Karterud